

Biroul permanent al Senatului
Bp 194 / 13.05.2008

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru acordarea
de despăgubiri cetățenilor aparținând comunității
minorității turce din fosta insulă Ada - Kaleh**

Analizând propunerea legislativă pentru acordarea de despăgubiri cetățenilor aparținând comunității minorității turce din fosta insulă Ada - Kaleh, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP 194 din 17.04.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare acordarea de despăgubiri cetățenilor aparținând comunității minorității turce din fosta insula Ada-Kaleh, pentru bunurile expropriate în anul 1968, în vederea realizării Hidrocentralei „Porțile de Fier I”.

Măsurile propuse de inițiator conțin, însă, multe abordări care ignoră sistemul actual al legilor de restituire, încercând să introducă un sistem paralel de acordare a despăgubirilor sau, pe de altă parte, înfrâng, în mod direct sau indirect, prevederi ale legii fundamentale.

Semnalăm că **toate persoanele fizice, fără a face deosebire de cetățenie sau apartenența la o etnie sau alta**, care au fost deposedate în mod abuziv de bunurile lor imobile, **inclusiv prin expropriere**, au beneficiat și beneficiază de regimul măsurilor reparatorii introdus prin Legea nr.10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Pentru edificare, exemplificăm acordarea de măsuri

reparatorii, în baza respectivei legi, persoanelor fizice (indiferent de etnie) care au fost expropriate pentru realizarea unor investiții publice materializate în lacuri de acumulare, cum este cazul Lacului Văcărești sau a acumulării de la Beliș Fântânele, din județul Cluj (și în acest caz, întregul sat a fost strămutat, iar construcțiile au fost inundate).

Totodată, prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.83/1999** privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.66/2004, s-a reglementat și modalitatea de restituire a bunurilor preluate în mod abuziv către **entități juridice de drept privat aparținând minorităților naționale**. Este vorba de cele 19 minorități care fac parte din Consiliul Minorităților Naționale, deci, inclusiv cea turcă.

Prin **Titlul III al Legii nr.247/2005** privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, prin care s-a modificat Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.83/1999, **s-a extins sfera restituirilor bunurilor imobile care aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale și la terenurile aflate la data preluării abuzive, în intravilanul localităților**.

Astfel, potrivit noii formulări a art.6 din respectiva ordonanță de urgență:

„Art.6. - (1) Imobilele care au aparținut comunităților minorităților naționale din România și care au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice, în perioada 6 septembrie 1940 – 22 decembrie 1989, se restituie foștilor proprietari în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Sunt imobile în sensul prezentei ordonanțe de urgență, construcțiile existente în natură, împreună cu terenurile aferente lor, situate în intravilanul localităților, cu oricare dintre destinațiile avute la data preluării în mod abuziv, precum și terenurile aflate la data preluării abuzive în intravilanul localităților, nerestituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

Potrivit raportului de activitate al Autorității Naționale pentru Restituiri, la data expirării termenului de depunere a cererilor de despăgubire, respectiv la 25 ianuarie 2006, numărul total al cererilor

depușe de organizațiile minorităților naționale era de 2.154, inclusiv de cea turcă.

În acest context legislativ, este evident că introducerea unui regim derogatoriu, pentru o singură minoritate, ar genera un regim special de reglementare, paralel cu segmentul de legislație privind măsurile reparatorii pentru imobilele care au aparținut comunităților minorităților naționale din România și care au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice, în perioada 6 septembrie 1940 – 22 decembrie 1989.

Pe de altă parte, acordarea unui regim favorizant, prin acordarea unui **nou termen de 6 luni** în favoarea unor cetățeni, pe **criterii etnice**, ar echivala cu înfrângerea prevederii constituționale de la art.16 alin.(1) potrivit căreia „**Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări**”.

Potrivit art.1 din proiect, beneficiarii ai respectivei legi ar urma să fie **doar cetățenii aparținând comunității minorității turce din fosta insulă Ada-Kaleh**, iar la art.4 se stabilește că de prevederile legii beneficiază și **cetățenii români moștenitori legali sau testamentari ai persoanelor îndreptățite**, creând astfel impresia că cetățenii români ar avea dreptul la despăgubiri doar dacă sunt moștenitori ai cetățenilor aparținând comunității turce.

În aceste condiții, este evident că introducerea unui regim special, favorizant numai pentru cei care au o anumită origine etnică, este contrară și principiilor constituționale de la **art.6 alin.(2)**, potrivit cărora „Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme **cu principiile de egalitate și nediscriminare în raport cu cetățenii români.**”

Totodată, introducerea regimului privilegiat, sub aspectul introducerii unui nou termen de depunere a cererii în raport cu celelalte 18 minorități înregistrate la Consiliul Minorităților Naționale, este în contrasens cu prevederea constituțională consacrată la **art.44 alin.(2)**, **prima teză**, potrivit căreia:

„(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, **indiferent de titular**”.

2. Având în vedere că, prin conținutul măsurilor propuse sunt vizate acordarea unor despăgubiri pentru soluționarea unor raporturi de proprietate, propunerea legislativă se încadrează, ca și celelalte acte normative din domeniul retrocedării proprietăților preluate în mod abuziv, în categoria **legilor organice**.

În aplicarea dispozițiilor art. 75 alin.(1) din Constituție, prima Cameră sesizată este Senatul, fiind incidente dispozițiile art.73 alin.(3) lit. m) din legea fundamentală.

3. Întrucât măsurile propuse au **influență directă asupra bugetului de stat**, deoarece acordarea unor noi despăgubiri ar impune suplimentarea fondurilor de despăgubire, fie în numerar, fie prin majorarea capitalului social al Fondului Proprietatea, este necesar să se solicite **punctul de vedere al Guvernului**, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1), teza a II-a, din Constituție, republicată și să se facă aplicarea prevederilor art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare.

PREȘEDINTE

dr.Dragoș ILIESCU

București
Nr. 553 / 12.05.2008